

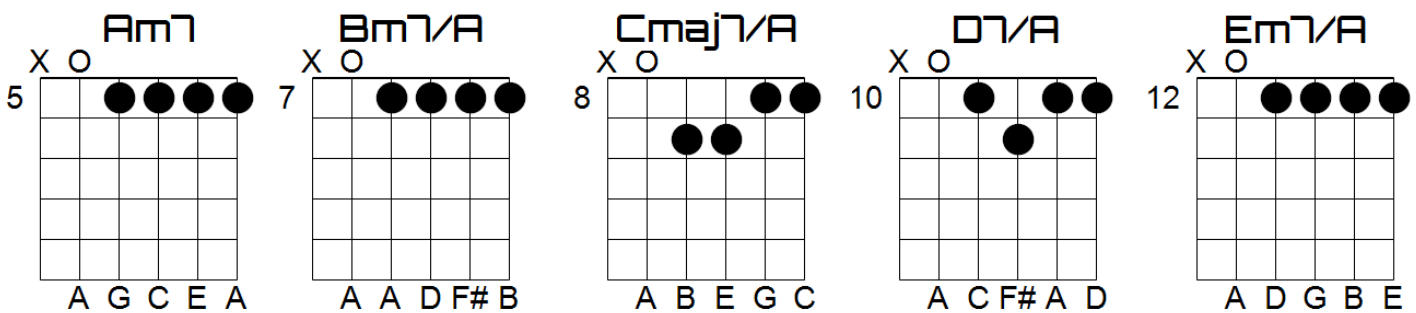
deep dive

Uitgave	Categorie	Onderwerp
13	Akkoordenleer	Modale toonladderstructuren

“Deep Dive” is een periodiek verschijnend e-paper, dat naast de GuitarJan.com nieuwsbrief, wordt verstuurd aan geïnteresseerden. “Deep Dive” behandelt een specifiek muziektheoretisch onderdeel, dat kan variëren van een akkoorden clinic tot het behandelen van toonladder rariteiten of een gedetailleerde uitleg van een bepaalde solo, of een complex slagritme.

We gaan er voor de “Deep Dive” serie van uit dat je een redelijke muziektheoretische kennis hebt, waarbij onze website GuitarJan.com je natuurlijk alle studiemogelijkheden biedt.

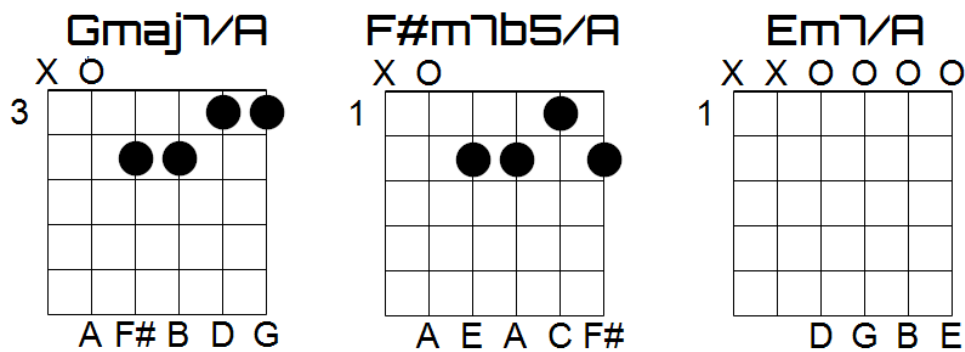
Modale toonladder structuren

Afbeelding 1

Het eerste akkoord in afbeelding 1 is een basis Am7 akkoord met een open A-snaar. Zoals te doen gebruikelijk, is het akkoord opgebouwd uit tertsen, noten die drie fretten uit elkaar liggen. A is de grondtoon (*root note*), C is de terts (3), E is de kwint (5), en G de mineur septiem toon. Je weet ongetwijfeld, dat je deze noten ook kunt beschouwen als de noten in een toonladder, en er zijn feitelijk drie majeure toonladders waarin deze noten voorkomen: C majeur, F majeur en G majeur. Laten we er voor deze “Deep Dive” editie van uitgaan dat de noten uit de G majeur toonladder komen, en we gaan iedere noot verhogen tot aan de volgende noot in de toonladder. Dus A wordt B, E wordt F#, C wordt D en G gaat 2 fretten omhoog naar A. Dit is het Bm7 akkoord in afbeelding 1, waarbij we de open A-snaar gehandhaafd hebben, vandaar dat dit akkoord een *slash*-akkoord is. Als we nu verder door afbeelding 1 gaan, dan heeft ieder volgend akkoord dezelfde behandeling ondergaan: de noten van ieder voorafgaand akkoord worden één noot opgeschoven. De open A-snaar blijft in alle vijf de akkoordvormen bestaan, en fungeert als een “orgelpunt” (*pedal point*). Dit is een techniek waarbij verschillende noten rond één bepaalde, steeds terugkerende noot wordt gespeeld. In de wereld van de gitaarcomposities is deze herhaalde noot voornamelijk een open snaar, in ons voorbeeld dus de A-snaar. Verdergaand met afbeelding 1, zie je dat de resterende drie akkoorden op dezelfde wijze zijn behandeld als de eerste twee, dus telkens zijn de noten opgeschoven naar de opvolgende noot uit de toonladder. De drie akkoorden van afbeelding 1 kun je in een mooie *groove* spelen als je deze over twee maten verspreid, als volgt: | Am7 - Bm7 | Cmaj7 - Bm7 |.

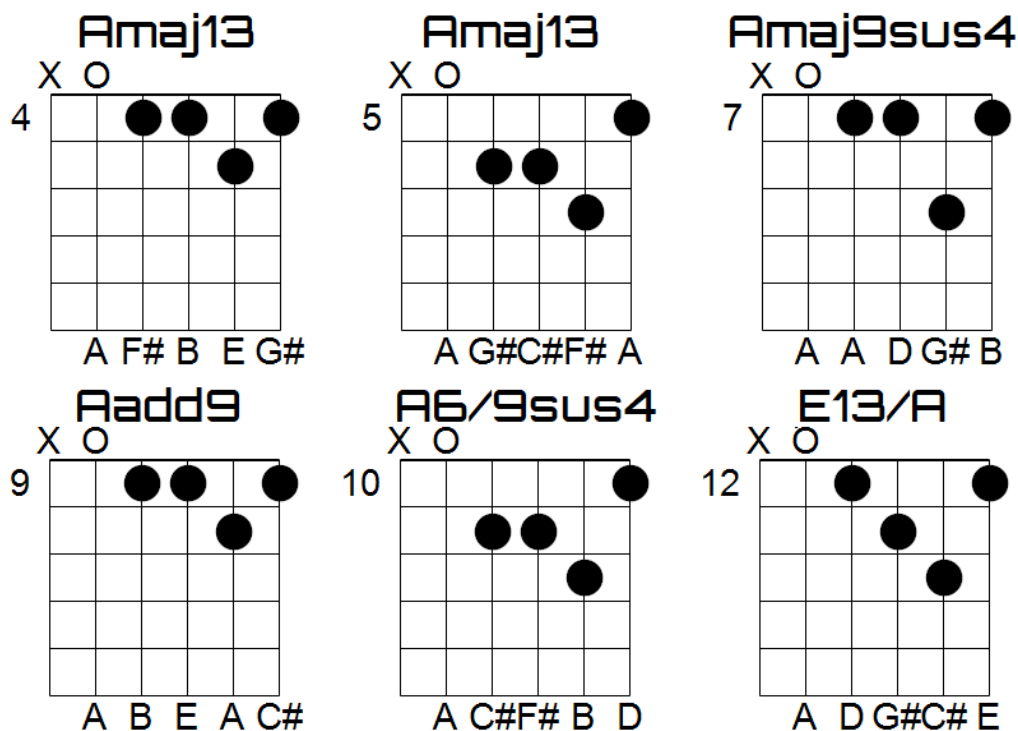
Figuur 2 doet hetzelfde, alleen in omgekeerde volgorde.

Afbeelding 2

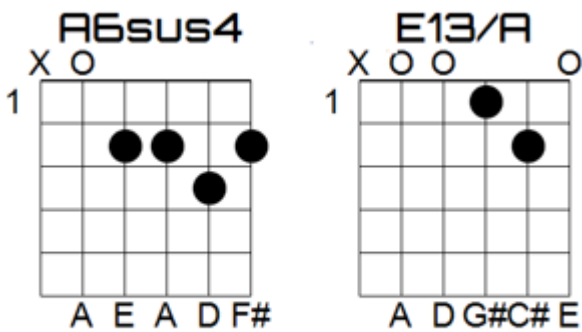
We gaan nu terug op de gitaarhals in de richting van de kam, en we eindigen uiteindelijk op een akkoord met uitsluitend open snaren, en jawel, een Em7/A is een echt akkoord! Je kunt deze akkoorden geplukt (*fingerstyle*) spelen op je akoestische gitaar, waarbij een arpeggio-effect heel mooi zal klinken, of je elektrische gitaar met een reverb en delay effect. Wat je ook kiest, probeer de basnoot (het orgelpunt) separaat te spelen, en voeg daarna de rest van het akkoord toe. Je kunt als experiment ook twee akkoorden kiezen en dan heen en weer gaan tussen beide akkoorden, om een beetje een dromerige *groove* te creëren.

Even een muziektheoretisch momentje voordat we verder gaan. Als je de toonladder in G majeur neemt, en je speelt deze door op de A te starten, anders gezegd, A is je tonale centrum, dan speel je in de A Dorische modus. Het voert voor deze “*Deep Dive*” editie te ver alle modi (kerktoonladders) te behandelen, maar alle theorie daarover vind je terug op onze website GuitarJan.com, en we hebben er een uitgebreid E-boek over geschreven. Mocht je inmiddels zelf al geconstateerd hebben dat je met Dorische stemvoeringen van doen hebt, dan kun je jezelf een schouderklopje geven. Laten we eens kijken wat er gebeurt als je een akkoordvorm neemt van een wat minder herkenbaar akkoord, dat we over de gitaarhals schuiven terwijl we de tonen van de toonladders uit de afbeeldingen 1 en 2 handhaven.

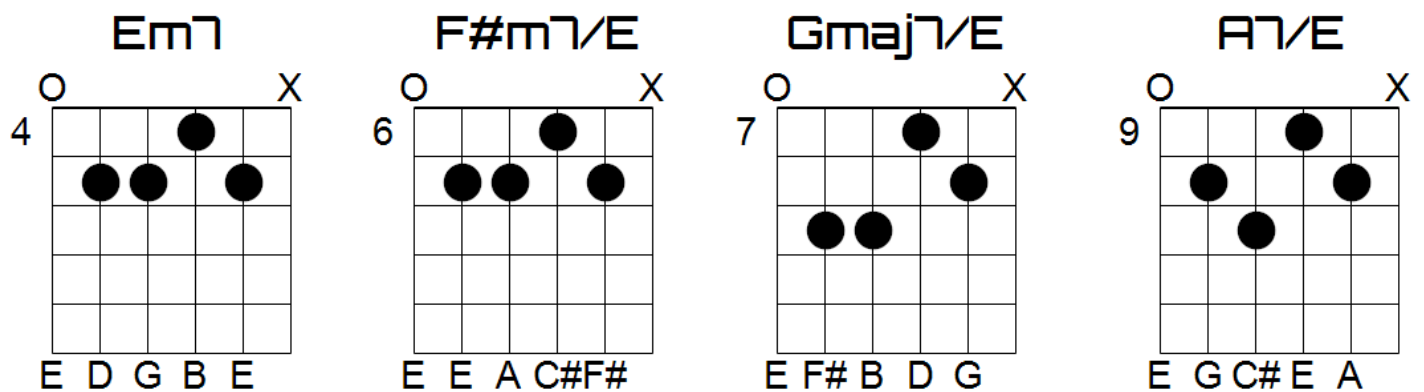
Afbeelding 3

In afbeelding 3 zijn we aanbeland bij de A majeur toonladder, en hebben een akkoordvorm gekozen die reine kwarten stapelt, en eindigt op een grote terts. We noemen dat akkoord Amaj13. Goed oplettende lezers zullen constateren dat er eigenlijk geen majeur terts in dit akkoord voorkomt, maar de naam past zo wel.

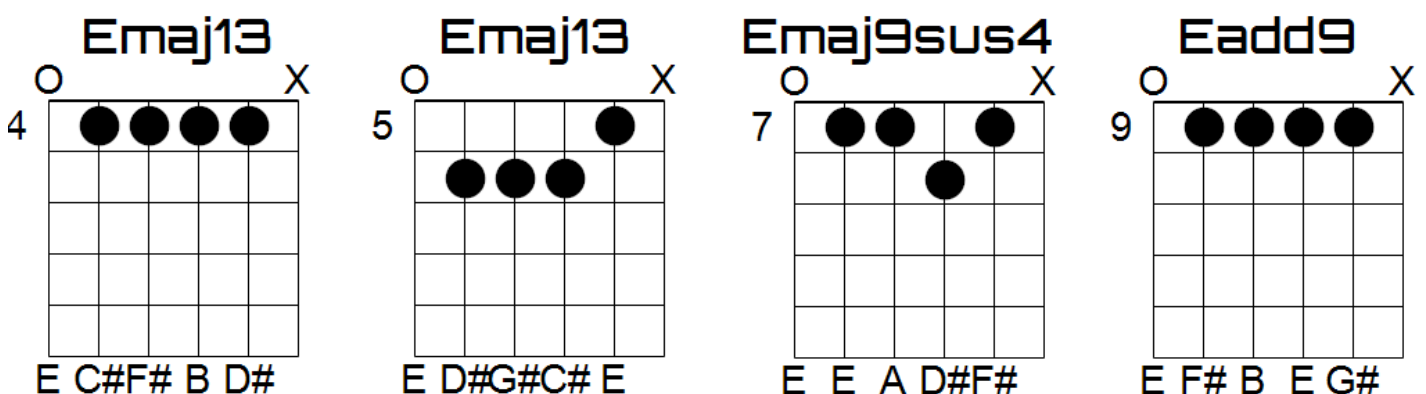
Afbeelding 4

Net zoals voorheen bij de afbeeldingen 1 en 2, gaan we in afbeelding 3 omhoog op de gitaarhals, terwijl we in afbeelding 4 weer naar beneden schuiven. We hebben ons best gedaan enige betekenisvolle benamingen aan de akkoorden te geven. Je krijgt een sequens van weemoedige, mystieke stemvoeringen, en een set van onbekende akkoordvormen. Voor de modi-specialisten onder ons: deze A majeur toonladder kan ook de A Ionische modus toonladder worden genoemd. We hebben dus 8 akkoordvormen die allen een Ionische tonaliteit aan de akkoordprogressie geven.

Afbeelding 5

Afbeelding 5 gebruikt de akkoorden van afbeelding 1 in de E Dorische modus, waarbij de open E string als orgelpunt (*pedal point*) fungeert. We hebben de eerste 4 akkoorden dienovereenkomstig uitgewerkt, de rest kun je zelf proberen te transponeren. Onthoud dat E Dorisch is gebaseerd op de tweede toontrap van de D majeur toonladder, welke toonladder een F# en een C# bevat, dus verhoog deze noten als je ze tegenkomt bij het transponeren.

Afbeelding 6

We gaan verder met afbeelding 6 waarbij we nog steeds de open E-snaar als orgelpunt (*pedal point*) gebruiken, maar we doen dat deze keer door de Ionische (majeur) modus te gebruiken zoals we in

afbeeldingen 3 en 4 hebben gebruikt. Net zoals zojuist geven we je de eerste vier akkoorden, de rest kun je zelf uitzoeken. De E majeur toonladder heeft vier verhogingen, F#, C#, G# en D#, zorg er dus voor dat als je de akkoordvormen over de gitaarhals verschuift, je deze noten verhoogd. Daarnaast kun je het eerste akkoord, Emaj13, met één vinger spelen, net als het laatste akkoord, Eadd9.